

Sotsiaalministeerium
info@sm.ee
Suur-Ameerika 1
10122, Tallinn

Teie 16.06.2026 nr 1.2-2/55-1;
SOM/26-0718/-1K

Meie 17.07.2026nr 1.1-11/2619-2

**Ravikindlustuse seaduse ja teiste
seaduste muutmise seadus
(abivahendite ja meditsiiniseadmete
reform)**

Lugupeetud sotsiaalminister

Rahandusministeerium koostööstab ravikindlustuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (abivahendite ja meditsiiniseadmete reform) järgmiste märkustega.

- 1) Seletuskirja järgi näeb reformi ajakava ette, et alates 2029. aastast tunnistatakse abivahendite hüvitamist reguleerivad sätted (sotsiaalhoolekande seaduse §-d 46–55) kehtetuks ning kogu süsteem toimib RaKS alusel. Selleks kujundatakse seletuskirja kohaselt eraldi eelnõu 2028. aastal ehk praeguse eelnõuga seda veel ette ei nähta. Seletuskirjas on selgitatud, et eelnõukohase seaduse jõustumisel võtab Tervisekassa üle abivahendite hüvitamise kohustuse kolmes etapis ja etappide täpsem sisu ja eelarve jaotus tuuakse välja etapile eelneva aasta IV kvartalis meditsiiniseadmete loetelu ja abivahendite loetelu muudatusega. Palume selgitada, kas ja mida veel regulatsioonis reformi elluviimiseks muuta on vaja või kavatsetakse ja kas nt seletuskirjas nimetatud II ja III etapi jaoks enam muudatusi õigusaktides teha pole vaja?
- 2) Eelnõu § 1 punktiga 10 täiendatakse ravikindlustuse seadust üleminekusättega § 89⁴, mille kohaselt meditsiiniseadmete loetellu kantud meditsiiniseadmete, mis aitavad parandada inimese funktsioneerimisvõimet, kompenseerida funktsioonihäiret ja saavutada või säilitada igapäevaelus võimalikult iseseisvat toimetulekut, hüvitamist ja hüvitamise korraldamist rahastatakse riigieelarvest Tervisekassa kaudu.

HÕNTE järgi esitatakse seaduseelnõu lõpus rakendussätetena valdkonna senise õigusliku regulatsiooni muutumise korral ajutised, kindlal tähtajal kehtivad sätted seniselt õiguslikult regulatsioonilt uuele üleminekuks. Üleminekusättesse ei kuulu materiaalsoiguslik säte, mis küll kehtib ajutiselt, kuid ei ole oma olemuselt üleminekusäte. Materiaalsoigusliku sätte ajutiseks kohaldamiseks võib ette näha ühe ja sama sätte eri redaktsioonide asendamise ehk eri ajal jõustumise.

Palume täpsustada, kas viidatud säte on mõeldud kehtima ajutiselt ja on seotud reformi etappidega, kuna on seaduse üleminekusätetes, või peaks kehtima ka edaspidi samas sõnastuses?

- 3) Seletuskirja peatükis 7 on välja toodud, et reformi jõustumisel liigub abivahendite eelarve Tervisekassasse. Kuna Tervisekassa ei ole riigieelarveline asutus, siis Tervisekassale eraldatakse eelarve iga-aastase toetusena. Praegu on eelarve planeeritud arvestusliku kuluna (liik 10), kuid toetusi saab maksta vaid piirmääraga eelarvest (liik 20). Seetõttu on vajalik seletuskirja parandada, sest seletuskiri toob välja, et toetuse maksmine toimub arvestusliku kuluna. Samuti on vajalik seletuskirjas selgitada muudatusega seotud käibemaksukulu planeerimise muutust. Riigieelarves on käibemaks arvestatud arvestusliku kuluna, kuid toetuste summas on vajalik planeerida käibemaks. Seetõttu on vajalik riigi 2027–2030 eelarvestrateegia protsessis otsustada, kuidas kaetakse toetuse käibemaksu osa ning otsus fikseerida meetme tabeli muudatusena.

Seletuskirjas on välja toodud, et jätkub tänane korraldus, kuid suvise majandusproгноosis prognoositakse abivahendite eelarve. Kui reformi tulemusel liigub abivahendite eelarve Tervisekassasse ning makstakse välja toetusena, siis muutub eelarve piirmääraga eelarveks. Rahandusministeerium ei poolda reformi tulemusel piirmääraga eelarve kontrollimatut kasvamist, mistõttu ei saa nõustuda lahendusega, kus muutustega arvestatakse RAMi majandusproгноosis. Sotsiaalministeerium ja Tervisekassa võivad endiselt suvise majandusproгноosis täpsustada eelarvevajadust, kuid piirmääraga lisaraha eraldamise otsus tuleb langetada eelarveprotsessis ning lisanduv summa fikseerida meetme tabelis. Reformi tulemusel peaks korraldus muutuma lihtsamaks ja selgemaks, kuid seletuskiri ei ava, kuidas seeläbi eelarvevajadus väheneb või pidurdub, pigem on seletuskiri välja toonud täiendavaid lisavajadusi.

Juhime tähelepanu, et haavatavate sihtgruppide kulude leevendusmeetmed kogumaksumusega 1,7 mln on lisavajadus ning seda peab sotsiaalminister eraldi taotlema eelarveprotsessis. Seetõttu palume seletuskirjas asendada lause, et lisavajadusega arvestatakse majandusproгноosis, lausega et lisavajaduse suurus vaadatakse üle riigi eelarvestrateegia 2028–2031 protsessis ning lisavajaduse mitte rahuldamise korral kaetakse kulud Sotsiaalministeeriumi eelarvest. Soovi korral võib Sotsiaalministeerium välja pakkuda ka alternatiivse lahenduse lisameetmete mitte rakendamise osas, kui lisarahastust ei eraldata.

- 4) Seoses meditsiiniseadmete üürimise rahastamise lisandumisega palume kaaluda vastavalt ka Tervisekassa seaduse muutmise vajadust.
- 5) Eelnõu § 1 punktiga 3 muudetavas ravikindlustuse seaduse (*RaKS*) § 48 lõikes 2 tuleb vormistada viited EL määrustele vastavalt HÕNTE-le.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jürgen Ligi
rahandusminister

Kairi Jürgenson 5982 5041
kairi.jyrgenson@fin.ee

Agnes Peterson 58851301
Agnes.Peterson@fin.ee